

ITEM No. 02231/53

HUNGARY

RELIGION /2800/
STANDARD OF LIVING

M.J.
4 March
VIII - 7145/P.

A Burial in BÖHÖNYE.

SOURCE SALZBURG:

Tailor, 24, from BÖHÖNYE /Kom. Somogy/; recruited for military service on 23 Oct. 1950. Worked in the KISKUNMAJSA regiment's tailor shop until his arrest on 10 May 1952. Escaped on 13 June 1952 to Yugoslavia, arrived in Austria on 6 November 1952. Sub-source was late for his mother's burial, but received below reported information from his father.

DATE OF OBSERVATION: 4 April 1952.

SUMMARY:

The local Soviet tries to convince the relatives of deceased people that cremation is cheaper than the usual burial. If the relatives agree, the local Soviet takes over the expenses. This is one of the regimes's tricks in its anti-religious propaganda. Even a simple burial is rather expensive for the poor peasants and workers.

The Church carries out the religious services free of charge. Tombs are still well-kept but on the new graves no marble or stone crosses can be seen. People can afford only cheap crosses of soft wood.

/more/

EVALUATION COMMENT:

This is a true-sounding routine report. The pro-cremation propaganda of the regime has already been rumored. Costs of the burial are in line with Item No. 14352/52.

Name and position of RÁDAI are confirmed.

* * *

1952 április 2.-án kaptam a táviratot KISKUNMAJSA-ra, ahol katonai szolgálati időmet töltöttem, hogy utazzam azonnal haza, mert meghalt édesanyám. Mire szabadságomat megkaptam és hazaértem BÖHÖNYE-re április 4-e volt és édesanyámat éppen azon a napon temették el.

A temetés körülményeiről bővebbet nem tudok, annak egyes részleteit csupán édesapám mondotta el. BÖHÖNYE-n akkor még működött egy magánkézen lévő temetkezési vállalat, HILBERT Mihály és ARTNER /fnu/ tulajdonaként. Ha valaki meghalt, a község körorvosa dr. RÁDAI Ferenc vizsgálja meg a halottat és mint halottkém kiállítja a bizonyítványt, megállapítva a bekövetkezett halál okát és mint orvos, megadja a hozzájárulást a temetéshez. Ezzel az igazolvánnyal kell jelentkezni a tanácsházán a végrehajtó bizottság elnökénél, hogy az a temetési engedélyt a hatóságok részéről kiállítsa.

Ugy látszik, a végrehajtó bizottság elnökének elsőrendű kötelessége rábeszélni a hozzátartozókat, hogy halottjukat hamvasztassák el. A legfőbb érvelés az, hogy a hamvasztás sokkal kevesebb kiadással jár, majdnem semmibe sem kerül és indokolt esetben maga a községi tanács fedezi annak költségeit. Ha a hozzátartozók ehhez hozzájárulnak, akkor a tanács értesíti az állami temetkezési vállalatot, amely átveszi a halottat és elszállítja elhamvasztásra. Ma már tudják a község lakói, hogy ennek a "felvilágosult" eljárásnak a igazi háttere, a kommunisták vallásellenes hadjárata. A régi halottkultuszt, a sirok ápolásának vallásos törvényeit akarják ilyen körmonfont módon kiirtani. Éppen azért, mert ezzel ma már mindenki tisztában

/more/

van, még a legszegényebb is igyekszik hozzátartozóját tiszteségesen elföldelni. Pedig a temetés összegei ma hatalmas költségre rúgnak.

Anyámnak a legegyszerűbb puhafából készült, festett, de nem lakkozott koporsója volt. Ára 400 forint volt, amelyet a temetkezési vállalkozó HILBERT és ARTNER szállítottak. Ugyancsak rendelkezik a vállalkozó egy halottszállító kocsival, de a vontatáshoz szükséges lovat mindig a gyászoló családnak kell valamelyik gazdától kölcsönkérni. A 400 forintos koporsón kívül még 400 forintot számolt a temetkezési vállalat a felravatolásért és kiszállításért. Édesapám régi falusi szokás szerint már évekkel előbb megvásárolta három személyi sírhelyét a temetőben és így nem tudom, hogy az ma mibe kerülhet.

A koszorukat a KAPOSVÁR-i "Virágért"-nél rendelték és az összes számla több mint 500 forintot tett ki. Itt a koszorú árak 70-150 forintig terjednek a felírással ellátott papírszalaggal együtt.

A temetkezési szertartást a helyi plebános /NU/ végezte és mivel BÖHÖNYE-n még nincs eltiltva a kántorrésztvétele a temetésen ROSNYAI /fnu/ kántor végezte a búcsúztatást. A pap és kántor pénzt a temetési szertartásért nem kér és mindenkinek a belátásra bízzák, hogy mennyit fizet érte az egyháznak. Természetesen szegény emberek-nél - és ma ez teszi ki a falu lakosságának nagy részét, - a temetési szertartást ingyen végzik.

Mivel a temetés után érkeztem, már csak a sírnál tudtam leróni az édesanyám iránti utolsó kegyeletet. Egyszerű fakeresztet kaptott, de édesapám akkor már megbízást adott egy helybeli öreg faragómesternek, hogy egy időtállóbb nagy tölgyfakeresztet készítsen. A BÖHÖNYE-i temető sírjai ma is szépen ápoltak és a legtöbb síron friss virágok, ugyanugy mint régen. Csupán márvány, vagy kőkereszt nem látható az utolsó időben eltemetettek sírjain. A plebános azonban a reggeli caendes miséken ugyanugy mond gyászmiséket az évfordulón, mint ezelőtt. Édesapám szavai szerint sok helyi kommunista hozzátartozóiért is mondatnak gyászmiséket, azonban a neveket a plebános ur egyházi titokként őrni.

End.